

ԽԱՀԱ ԱՆՏԱՌԺՈՂԿՈՄԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԼԻԱԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հ Ր Ա Հ Ա Ն Գ

1. ՀԱԽ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՆՏԱՌԱՅԻՆ ՖՈՆԴԻ ԱՆՏԱՌԵՐՈՒՄ ԱՆՏԱՌՈՒԽԱԿԱՆԱՆՏՈՒՄՆԵՐԸ ՀԵՏԱՊԵՏԵԼՈՒ ԿԱՐԳԻ ՄԱՍԻՆ.
2. ԲԱՆՎՈՐԱԳՅՈՒՂԱՑԻԱԿԱՆ ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԻ ԶԻՆՎՈՐՆԵՐԻՆ ՈՒ ԶԻՆԱՊԱՐՏՆԵՐԻՆ ՅԵՎ ՆՐԱՆՑ ԸՆՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՆՏԱՌԵՐԻՑ ՓԱՅՏԵՂԵՆ ԲԱՑ ԹՈՂՆԵԼՈՒ ՅԵՎ ԱՆՏԱՌԱՅԻՆ ԿՈՂՄՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻՑ ՈԴՏՎԵԼՈՒ ԿԱՐԳԻ ՄԱՍԻՆ:

Հ Ր Ա Կ Ա Ն Գ

ՀԱՅ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՍԱՏԱՌԱՅԻՆ ՖՈՆԴԻ
ԱՆՏԱՌՈՆԵՐՈՒՄ ՍԱՏԱՌՈՐԻՆԱԽԱՍԽՈՒՄՆԵՐԸ ՀԵՏԱՊՆԴԱ-
ԼՈՒ ԿԱՄՐԴԻ ՄԱՍԻՆ

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

§ 1. Քրեական Որենսգրքի հոդ. 110-ով (ՀՍԽՀ Կենտգործկո-
միկ ժողկոմիսորմի 1933 թվի մայիսի 22-ի վորոշումը, Որ. և, Կարգ.
Ժողով. № 1, հոդ. 10) հետապնդվող անտառորինախախտումների
թվին պատկանում են.—

ա) զալար կամ չորացած ծառերի և թփուտների ինքնակամ
հատումները, թեկուզ այդպիսիք մնան կտրված տեղում, այլև
այդպիսիների կտրելը վոչ այն տեղում կամ այն տեսակներից,
ինչպես այդ նշված և անտառահատման տոմսում.

բ) անտառից և անտառային տեսքերից ապորինի ոգտվելը.
որա մեջ մտնում են.—

1. անտառից հողմահար, կտրված ծառերի ու թփուտների և
շրջանտառարդտնտեսության փայտամթերումների գողությունը.

2. ինքնագլուխ անտառուններն արածեցնելը.
3. ինքնագլուխ խոտ հնձելը.
4. ինքնագլուխ ծառապտուղներ հավաքելը,
5. ինքնագլուխ քարի, կավի, ավազի հանույթներ և այլ
պեղումները, փեթակներ դնելը և այլն.
6. ինքնագլուխ անտառային տարածություններն այլ հո-
գատեսքերի վերածելը, այսինքն՝ անտառային տարածության
ինքնագլուխ մաքրումը, կոճղանումը կամ հերկելը.

7. անտառներում ինքնագլուխ ճանապարհներ և քարշուղի-
ներ անցկացնելը, պահեստներ և այլ շենքեր կառուցելը և այլն.
գ) ծառերին վնասներ հասցնելը, այսինքն՝

1. քյառթանշելով, կեղեահանելով և այլ միջոցներով ծառերը
վնասելը.
2. կրակով անտառին վնասելը—անտառը հրդեհից պաշտպա-
նելու ընդհանուր պարտադիր վորոշումների չպահպանելը.

Արքագրիչ և. Այվազյան
Հանձնվել և արտադրության 1934 թ. մայիսի 13-ին,
ստորագրված և ապագրելու 1934 թ. հունիսի 14-ին:
Քլավիտի լիազոր 252. Հրատ. № 96. Տիրամ 1000
Պատգեր № 346. մեկ ապագր. թերթում 76800 տպ. նշ.

ԱԵՐԵՎԱՆ, ԳՅՈՒՂՋՐԱՑԻ ՏՄԱՐԱՆ, ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ, 50

11-244459P

3. կուլտուրաների վրայով՝ արահետ կամ ճանապարհ անց-
կացնելը, ինչպես նաև անտառի բնական վերանորոգումը և ան-
տառային այլ կուլտուրաները պաշտպանելու նպատակով կա-
ռուցված ցանկապատերի վոչնչացնելը կամ վնասելը:

Չթույլատրված ժամանակ, չթույլատրված տեղերում, և
չթույլատրված յեղանակներով ու ձեռքով վրսորդությունն ու
ձկնորսությունը:

§ 2. Քրեական Որենսգրքի հոդ. 87, 97, 104, 123, 135 136,
137, 154, 193 և 206 և 3 մասերով հետազնդվող անտառու-
րինախախտումների թվին պատկանում են նաև.—

ա) աշխատանքային և տրանսպորտային պարհարկի կարգով
անտառային հրդեհները հանդինելուն մասնակցելուց հրաժարվելը,
Քրեական Որենսգ. հոդվ. 87-ով.

բ) անտառային որենքները խախտողների կողմից անտա-
ռային վարչականիքական պերսոնալին դիմադրելը, վերջիննե-
րիս ծառայական պարտականությունները կատարելու ժամանակ,
Քր. Որ. հոդ. 97-ով.

գ) իր ժամանակին անտառային հրդեհների գեմ պայքարե-
լու նախաղգուշական միջոցներ չձեռնակելու համար՝ շրջանտա-
ռարդ, անտեսությունների վարիչներին և պաշտոնատար այն ան-
ձանց, վորոնց վրա դրված և այդ պարտականությունը, հոդ.
104-ով.

դ) անտառում դիտավորյալ վոչնչացումներ ու վնասումներ
կատարելը.—

1. հեռախոսի ցանցի լարերը հանելու միջոցով, նրանց մրա-
զանազան իրեր գցելով, ինչպես նաև այլ միջոցներով, այլև ան-
տառային տնտեսության մեջ դրված ծրային և այլ նշանները վո-
չնչացնելու համար, Քր. Որ. հոդ. 104-ով.

2. դիտավորյալ կերպով անտառ հրդեհելը. Քր. Որ. հոդ. 104,
206 և 3 մաս.

3. ձրիաբար կամ արտօնյալ պայմաններով ստացած փայ-
տեղներ վոչ ըստ նպատակին ոգտագործելու, վերապիջելու, վե-
րավաճառելու, կամ կանգնած վիճակում, կամ նրանից պատրաս-
տված արտադրանքի գնումը, բանվորներին, ծառայողներին փայ-
տեղներվ վարձատրելու և աշխատանքները մասնային պայմաննե-
րով կատարելու այն դեպքերում, յերբ այլպիսի ոգտագործումը
զառնում և վորպես արհետ, Քր. Որ. հոդ. 123: Մնացած դեպքե-
րում, ձրիաբար և արտօնյալ պայմաններով ստացած փայտեղներ

վոչ ըստ նպատակին ոգտագործումը կենթարկվի դրամական
տուղանքի վոչ ավելի, քան ճիշտ նպատակին չոգտագործված
փայտեղների յեռակի արժեքի չափը, ըստ վորում այդպիսի տու-
գանքը բռնադանձվում և անվիճելի կարգով, շրջանտառարդ-
տնտեսության կազմած արձանագրությունների հիման վրա, Քր.
Որ. հոդվ. —

4. պահեստներից, ինչպես և փայտամթերումների վայրերից
պատրաստած փայտանյութի գողացումը, Քր. Որ. հոդ. 193-ով.

յի) պետական և կոոպերատիվ հիմնարկությունների կողմից
առանց կոճղավճար վճարելու ստացված փայտեղների վոչ վորոշ-
ված անմիջական նպատակին որոշագործելու համար, ինչպես
նշված և այս ջ ջյե կետում Քր. Որ. հոդ. 135 և 136.

դ) հանրայնացված սեկտորի պաշտոնատար անձանց անգոր-
ծունեյությունը, ինչպես և անփույթ վերաբերմունքը դեպի հատա-
տեղերի մաքրումը, Քր. Որ. հոդ. 137:

ե) հանրայնացված սեկտորի պաշտոնատար անձանց ան-
տնտեսվարությունը փայտեղների մշակման վերաբերմաբ, Քր.
Որ. հոդ. 154:

§ 3. Անտառորինախախտումներ, վորոնց համար պատաս-
խանավություն սահմանվում և նորմալ պայմաններով փայտ
բաց թողնելու հիմունքներով.—

Այդ կարգի անտառորինախախտումներն են.—

ա) առանց թույլավություն ստանալու (անտառահատման տուն,
անդորրապիր), կամ մի այլ փաստաթուղթ), կամ նրա մեջ նըշ-
ված ժամկետից գուրս ծառեր կտրելն ու փայտամթերումները,

բ) փայտեղների ինքնակամ դուրս տանելը, մինչև նրա ար-
ժեքի լրիվ վճարումը (վճարովի բաց թողնման դեպքում) կամ
մինչև չափելը (ստուգելը).

գ) անտառում ճանապարհներ և քարշակիներ անցկացնելը,
պահեստ, շենքեր և ածխատյրոցներ շինելը վոչ այն տեղերում
և վոչ այն ձեռով, ինչպես այդ թույլատրված և համապատասխան
փառտաթղթերով.

դ) վոչ այն տեսակների, վոչ այն չափերի ու հատկության
ծառեր կտրելը, կամ նրանց վնասելը, ինչպես այդ թույլատրված
և համապատասխան փառտաթղթերով.

յի) համապատասխան փառտաթղթերում նշված քանակու-
թունից ավելի կամ պակաս չափով ծառեր կտրելը.

զ) անտառը հրդեհներից և անտառային վնասատուներից

պաշտպանելու միջքների չձեռնարկում, վորպիսիք սահմանված են փայտ բաց թողնելու պայմաններով.

Ե) սահմանված անտառկուտուրական ձեռնարկումների չկատարելը.

Ը) կոճղերը սահմանված բարձրությունից ավելի թողնելը.
Թ) մինչև պատրաստած նյութերի արժեքի լրիվ վճարումը կամ ստուգելը, նրանց պարտադիր պահպանությունը.

Ժ) հատատեղերից և պահեստներից պատրաստած նյութերն անթույլատրելի կերպով դրւու տանելը.

Ի) անտառահատատեղերի և անտառամասերի սյուների փլցնելն ու վասելը.

Վ) հատման վայրերի մաքրման աշխատանքները վոչ սահմանված ժամկետին կատարելը, կամ այդ աշխատանքների անբավար կատարելը:

Փայտեղենի վոչ լրիվ և անոացիոնալ վերամշակումը:

§ 4. Այս հրահանգի § 6-ի կարգով կազմված արձանագրությունների հիման վրա տուժանքներն ու տուղանքները բոնադանձում են անվիճելի կերպով:

II. ԱՆՏԱՌՈՐԴԻՆԱԽԱԽԱՏՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

§ 5. Այս հրահանգի § 1 և 2 թված յուրաքանչյուր անտառորինախախտումների և հանցագործությունների մասին՝ ինչպես այն դեպքում, յերբ խախտում կատարողը հայտնաբերված է, նույնպես և այն դեպքում, յերբ նա չի հայտնաբերված, շըրջանատառարդտնտեսության վարչությունը, հանձին անտառապահների, տեխնիկների, մասնագետների և անտառային վերոհիշյալ որդանները գլխավորող անձանց, հանցագործության հայտնաբերումից անմիջապես հետո, պարտագոր են սահմանված ձևով արձանագրություն կազմել (հավելված № 1):

§ 6. Այս հրահանգի § 3 նշված անտառորինախախտումներ յերեան բերելու դեպքում, § 5 նշված անձնագործությունների կողմից արձանագրության փոխարեն ակտ և կազմվում (ձև № 6), վորդի մեջ համառոտ կերպով նկարագրվում ե գործի հանդաւանքները և անտառորինախախտումների չափը: Ակաը կազմելուց հետո, այն անմիջապես ուղարկվում է շըրջանատառարդտնտեսության:

§ 7. Արձանագրություն կազմելու ժամանակ, յեթե այդ կատարվում ե բնակչություն ունեցող վայրերում, մասնակցում են

պյուղխորհողի և շրջգործկոմի անդամները, իսկ նրանց բացակայության դեպքում—ընթերականները: Էնթերականները լինելուց հրաժարվողները յենթարկվում են պատասխանատվության, Քր. Որ. Ռո. հոդ. 117 Ա մաս:

§ 8. Անտառորինախախտումների վերաբերյալ ակտեր կազմելիս գյուղխորհողի, շրջգործկոմի ներկայացուցչների կամ ընթերականների մասնակցությունն անհրաժեշտ չե: Խոշոր չափերով անտառորինախախտումներ յերեան բերելու դեպքում ակտ կազմելիս կարող ե մասնակցել փայտամթերողը կամ նրա ներկայացուցիչը: Սակայն այդ անձնագործությունների չներկայանալը չի կասեցնում շըրջանատառարդտնտեսության վարչության գործողությունը:

§ 9. Անտառորինախախտումների արձանագրության մեջ պիտի նշված լինեն.—

1. անտառորինախախտման տեսակը, 2. արձանագրություն կազմողի պաշտօնը, անունը, հայրանունը և ազգանունը, 3. վերտեղ և կատարվել անտառորինախախտումը,— շրջանատառարդտընտեսության անունը, պահաշարչանի №-ը, կվարտալի №-ը, անտառամասի սահմանների անունը.

4. ո՞վ ե յերեան բերել անտառորինախախտումը.

5. յերբ և կատարվել անտառորինախախտումը.

6. յերբ և յերեան բերվել անտառորինախախտումը.

7. արձանագրություն կազմելու ժամանակը.

8. անտառորինախախտողի ազգանունը, անունը և հայրանունը, հասակը (տարիքը), սոցիալական դրությունը և բնակայցը.

9. քանի՞յերորդ անգամն և կատարված անտառորինախախտում (այդ տեղեկությունները, անտառորինախախտումների այլընական ցուցակի հիման վրա, լրացնում ե շրջանատառարդտնտեսությունը).

10. կտրված կամ վնասված ծառի, անտառային և այլ նյութերի տեսակը, չափերը, քանակն ու վորակը, կամ այլ ցուցանիշներ, վորոնք վորոշում են հասցված վնասի չափն ու բնույթը և գրա հետևանքով տեղի ունեցած կորուստը.

11. փայտեղենի կալանքի տակ առնելը, ինչպես նաև գուղացման վերաբերյալ նույն տեղեկությունները, ինչ վոր 10-րդ կետում:

12. կատարված և յեղել խուզարկություն, յերբ և վո՞րու

տեղ. խուզաբկություն կատարելու դեպքում կցել խուզաբկության արձանագրությունը (ձև № 5).

13. անտառորինախախտողի կողմից արձանագրություն կազմելու համար ցույց տրվել է դիմադրություն, մեմ կողմից հատկապես և ինչումն և այն արտահայտվել.

14. անտառորինախախտումը բացահայտողի և այդ գործով մյուս վկաների ցուցմունքները.

15. անտառորինախախտողի ցուցմունքները.

16. վկաների աղքանաշնորհ, անունը և հայրանունն ու բնակալիքը.

17. ցույց տալ արձանագրության կցումները.

18. անտառորինախախտողի և վկաների ստորագրությունն իրենց ցուցմունքների տակ, արձանագրություն կազմողի և ընթերակաների ստորագրությունը՝ արձանագրության վերջում:

§ 10. Անտառորինախախտումների վերաբերյալ արձանագրությունները կազմվում են հատուկ տպագրած թերթերի (բըշանկերի) վրա (տես հավելված ձև № 4):

§ 11. Մինչև ստորագրելը, հարցաքննվածներին կարդացվում են նրանց ցուցմունքները: Միաժամանակ անհրաժեշտ և անտառորինախախտողներից, ներկա յեղողներից ու վկաներից հարցնել, արդյոք նրանցից վորեև մեկը չի ցանկանում կարդացվածի նկատմամբ վորեև գիտողություն անել: Յեթե դիտողություններ արվում են, ապա արձանագրությանը պիտի ավելացնել հետեւյալը. «արձանագրությունը կարդալու ժամանակ ներկա գտնը վող այս ինչը (անունը և աղքանունը) հայտնեց հետեւյալը»: Բայց հայտարարություններն արձանագրության մեջ մանրամասն գրելուց հետո, հայտարարություններ անողներից յուրաքանչյուրին նորից պիտի ստորագրել տալ:

Արձանագրության մեջ ջնջումներ կատարել չի թույլատրվում; բայց անհրաժեշտ ուղղումներ կատարելը՝ թույլատրվում եւ նրանք կատարվում են այսպես.—սխալ գրված խոսքերը ջնջում են, ստկայն այսպես, վոր ջնջվածը կարելի լինի տեսնել, և նրանց վրա գրվում են ուրիշ խոսքեր, իսկ լրացումները կատարում են վերեկից, տղերի մեջ: Արձանագրության վերջում, մինչև նրա ստորագրելը (որինախախտողի, վկայի և ներկա յեղողի և այլն, ցույց տալ վա՞՞ խոսքերն են նոր գրվում կամ ջնջված):

բոլոր ուղղումների և լրացումների մասին պիտի վերապահումներ անել: Արձանագրությունը պիտի կազմվի անմիջապես և ըստ հնարավորության՝ անտառորինախախտումը յերեան բերված տեղում:

Արձանագրությունը կազմելու ժամանակ անգրագետների փոխարեն, նրանց բանագոր խնդրով, ստորագրում են նրանք վորոնց այդ անգրագետները վտահում են: Ստորագրողները կամ թե չե արձանագրություն կազմողն այդ առանձին անձնավորությունների անգրագետության մասին նշումներ և անում:

§ 12. Անգրագետ ընթերակաների և վկաների փոխարեն արձանագրություն կազմողի, ինչպես նաև շրջանտարգտնության մյուս պաշտոնյաների կողմից ստորագրելը չի թույլատրվում:

Ցեթե անտառորինախախտումը կամ ընթերականերից վորեւել երաժարվում ե արձանագրությունն ստորագրելուց, ապա այդ մասին արձանագրության մեջ պիտի նշվի, ցույց տալով ստորագրելուց հրաժարվելու պատճառները:

§ 13. Անասունների կողմից անտառային կուլտուրաները, մատղաշ ծառերը վասակելու, ապորինաբար անտառային խոտհարքներն արածեցնելու և անտառային բացուտներն ինքնագլուխ հերկելու դեպքերում, այդ անտառորինախախտումների չափն ու պատճառած վասաների աստիճանը վորոշում ե գյուղխորհրդի ներկայացուցիչների, և միայն ծայրահեղ գեղգերում կողմանակի քաղաքացիների մասնակցությամբ կազմված հանձնաժողովը:

§ 14. Արձանագրությունը կազմելուց անմիջապես հետո, վոչ ուշ, քան առաջիկա հինգ որվա ընթացքում, այն պիտի ներկայացվի շրջանի ավագ անտառապահին (տեխնիկին), ստորագրել տալով արձանագրության տեսրում:

§ 15. Ավագ անտառապահը (տեխնիկը) արձանագրությունն ստանալով, պարտավոր ե մի որվա ընթացքում, այն բավականաչափ լրիվ և կանոնավոր ձեւակերպված լինելու տեսակետից ստուգել և ստուգված լինելու մասին իր վիզան անելով, անմիջապես ուղարկել շրջանտարգտնեսությանը:

§ 16. Ավագ անտառապահի (տեխնիկի) տված յեզրակացությամբ, յեթե արձանագրության վերաբերյալ անհրաժեշտ են լրացուցիչ տեղեկություններ, ապա արձանագրությունը վերա-

դարձվում և կազմողին՝ քննություն կատարելու համար, կամ թե չե, նայած գործի հանդամանքներին, ավագ անտառապահը (տեխնիկը) անձամբ ինքն և կատարում պահանջվող քննությունը:

§ 17. Քննության արձանագրությունն անմիջապես պիտի ներկայացվի ավագ անտառապահին (տեխնիկին), իսկ վերջինս իր նյութերի հետ միասին այն ուղարկում և շրջանտառարդութեանության:

§ 18. Երջանտառարդութեանությունն ստանալով արձանագրությունը նրան վերաբերյալ բոլոր նյութերով, անմիջապես ստուգում և այն լրիվ ու ձեւակերպված լինելու տեսակետից, ինչպես նաև գործող տուգանային ստկացուցակով գնահատում և կտրված կամ փշացրած փայտեղենի կամ այլ անտառանյութերի արժեքը և վորոշում և անտառորինախախտողի կողմից պետությանը պատճառած նյութական փասի չափը:

§ 19. Երջանտառարդութեանուն անտառախախտումների արձանագրության վրա (ձև № 1) նշանակում և նրա ստացման թվականը և անտառորինախախտումների մատյանով վորոշում և, թե տվյալ անձնագրությունը քանի յերրորդ անգամն և անտառորինախախտումների համար պատասխանատվության լինթարկվում, և արձանագրության վրա նշանակում և այդ թիվը, ինչպես նաև թվականն ու արձանագրությունների №№-ը:

§ 20. Բավականաչափ լրիվ ու ձեւակերպված համարված արձանագրությունն ստանալու պահից յերկու որվա ընթացքում, պիտի ուղարկել ժողդատարան: Անտառախախտումների գրքում արձանագրությանը տված ընթացքի մասին նշումներ են արվում և նշանակվում և արձանագրության ուղարկվելու թվականը:

§ 21. Անտառային կուլտուրաներին և դալար ծառերին հասցըրված վասների գնահատումը վորոշվում և, յելակետ ունենալով արհեստականորեն անտառի վերականգման վրա կատարված միջին ծախսը, վորպիսին հաշվվում և նախընթաց տարվա կատարողական գնահատումների հիման վրա,—ավելացնելով դրան ովյալ հաստկում ծառատունկերի աճման կրկնակի արժեքը:

§ 22. Խոտհարքների ապորինարար արածեցման և ինքնակամ հերկումների վասների արժեքը վորոշվում և տվյալ վայրի շուկայական գների հիման վրա, համաձայն համապատասխան շրջադիրմի տված տեղեկանքի, հաշվի տոնելով նաև համապա-

տասխան հողատեսքի վորակը՝ նրանց արդյունավետությունը սահմանել կատարությանը:

§ 23. Արձանագրությունը լրիվ կամ պարզ չլինելու դեպքում, շրջանտառարդութեանությունը պիտառող անձնավորության կարգադրությամբ, միջոցներ են ձեռք առնվում յերկրորդ անգամ քննություն կատարելու միջացված լրացնելու արձանագրության բովանդակությունը, վորը հանձնարարվում և կամ արձանագրություն կազմողին, կամ շրջանտառարդութեանության աշխատակիցներից մեկին:

§ 24. Անտառահատումը հայտաբերելուց հետո, շրջանտառարդութեանության վարչատնտեսական պիտանալը՝ տվյալ պահաջանն առաջին իսկ այցելության ժամանակ, քննում և համանական տեղերը, իսկ կոճղերը կնքում և տուգանքի գրոշմով: Ինքող անձնավորությունն իր մոտ գտնվող հանտառապահի գրքույկում այդ առթիվ համապատասխան նշումն է անում:

§ 25. Ցատ արձանագրության, ինքնակամ հատումներից մնացած կոճղերը տուգանքի գրոշմով պիտի կնքվեն արձանագրությունը կազմելուց հետո՝ և ամսից վոչ ուշ: Կոճղերը կնքում են կտրված տեղում և կողքից՝ տաշված տեղում, վորովհետև չկնքված կոճղերը կարող են կասկածների տեղիք տալ—արդյոք անտառապահը ի չարք գործ չի դնում,— ուստի նա ինքը պիտի հոգ տանի, վոր կոճղերը կնքվեն, պահանջնելով այդ մասին յուրաքանչյուր դեպքում, պահանջնելով նաև, վոր այդ մասին նշումներ արվեն անտառորինախախտումների մատյանում:

§ 26. Մի քանի անձնավորությունների կողմից անտառորինախախտումներ կատարվելու դեպքում, թույլատրվում են բոլոր անտառորինախախտողների համար միանգամից կազմել մի արձանագրություն:

§ 27. Ճանապարհին պատահած ջարդվածքները վերանորոգելու համար, անցորդների կողմից կատարված փոքր անտառահատումները չեն հետապնդվում:

§ 28. Երջանտառարդութեանությունն անտառորինախախտաման մասին արձանագրությունն ստանալուն պես (արձանագրություն № 6), վորոշում և անտառորինախախտումից անտառային անտեսությանը հասած վասի չափը:

Անտառորինախախտողի կողմից հասցրած խոշոր վասի դեպքում, պայմանագրի համաձայն, համապատասխան փայտաթերողից կամ նրա լիազորից, անվիճելի կարգով պահանջվում է

մուծելու տուգանքը: Փոքր անտառորինախախտումները, վորոնք մուծված են արձանագրությունների մեջ, կցվում են համապատասխան պայմանագրին այն հաշվով, վորաբերի պայմանագրի գործողության ժամկետը լրանալիս, բոլոր արձանագրությունների տուգանքների համար միասնական պահանջ ներկայացվի:

§ 29. Անտառորինախախտումների վերաբերյալ յերբ այն յերեան բերելու դեպքում և արձանագրություն կազմելու ժամանակ, ինչպես նաև այս հրահանգի § 22-ում նշված դեպքերում, յերբ անտառորինախախտողը չի հայտաբերվում, շրջանտառարդութեանում վարչությունը, կամ սրա պետի հանձնարարությունը՝ քննությունը կատարում ե միլիցիան (ձև №):

§ 30. Անտառխախտումների վերաբերյալ քննություններ կատարող պաշտոնատար անձինք իրավունք չունեն մերժելու, վորպես որինախախտողներ պատասխանատվության յենթարկվող անձանց միջնորդությունը՝ կանչելու և հարցաքննելու վկանների, կամ հավաքելու այլ ապացույցներ, յեթե այդ հանդամանքները, վորոնց հաստատելու մասին միջնորդում և պատասխանատվության յենթարկվողը, գործի համար կարող են նշանակություն ունենալ: Այդ միջնորդությունների մերժման դեպքում, քննությունները Այդ միջնորդությունների մերժման շարժադրությունը՝ արձանագրության մեջ պիտի նշվեն մերժման շարժադրությունը:

§ 31. Քննության ժամանակ վկաններին հարցաքննում են շրջանտառարդութեան գրասենյակում, պյուղխորհրդի շենքում, կամ կոլտնտեսության վարչության մեջ, վորտեղ վկանները կանչվում են շրջանտառարդութեան ժանուցագրով՝ պյուղխորհրդի կամ պյուղական կատարածուների միջոցով, կամ մի այլ պարզ կարգով:

§ 32. Վկանները հարցաքննում են առանձին-առանձին և մյուս վկանների բացակայությամբ: Քննություն կատարողը, վկային հարցաքններուց առաջ, պարտավոր և հավաստիանալ ինքնությունը, վորոշել նրա հարաբերությունը որինախախտողի հետ և նախազգուշացնել՝ վկայություն տալուց հրաժարվելու (Քր. Որ. հոդ. 117 1 մասով) և սուտ ցուցմունք տալու (Քր. Որ. հոդ. 119 1 մասով) համար՝ պատասխանատվության յենթարկվելու մասին: Արձանագրության մեջ վկանների ցուցմունքները գրվում են տառաջին դեմքով և, ըստ հնարավորին, բառացի:

Վկաններին կարող են հարցաքննել բացառապես փաստերի մասին, վորոնք անհրաժեշտ են տվյալ գործի համար, և մեղադրությունը:

յալի անձնավորության բնութագրման մասին: Խուզի, համբի կամ հարցաքննություն կատարողի համար անհասկանալի լեզվով խոսող վկայի հարցաքննության ժամանակ հրավիրվում ե թարգման կամ մեկը, վոր հասկանում ե խուզի-կամ համբի նշանները, ըստ վորում այդ անձնավորությունների մասնակցությունը հարցաքննությանը նշվում ե արձանագրության մեջ, վորը և այդ անձնավորություններն ստորագրում են: Քննություն կատարող մարմինների կողմից գատակոչով կանչված թարգմանիչները՝ ներկայանալուց իրենց պատասխանությունները կատարելուց հրաժարվելու դեպքում, յենթարկվում են պատասխանատվության Քր. Որ. 117 II մ. հոդվածով, իսկ քննության ժամանակ դիտավորյալ կերպով սուտ վկայություն տալու համար՝ Քր. Որ. 119 I մ. հոդվ.:

Հարցաքննությունը վերջանալուց հետո վկան ստորագրում և արձանագրությունը, և իրավունք ունի, համաձայն իր տված ցուցմունքների, պահանջել լրացնելու արձանագրությունը և նրա մեջ փոփոխություններ մտցնելու:

Յեթե վկան ցանկանում ե, առա իրավունք ունի անձամբ գրելու իր ցուցմունքները:

§ 33. Այն դեպքերում, յերբ բավականաչափ հիմքեր կան կասկածելու, վոր վորեն շենքում կամ վորեն անձնավորության մոտ դատվում են զողացված անտառանյութեր կամ այլ իրեր, վորոնք գործի համար կարող են նշանակության ունենալ, — պալատատառինախախտման մասին արձանագրություն կազմող կամ քննություն կատարող անձը պահանջում և տալ այդ իրերը և գրակում ե, իսկ չտալու դեպքում վերցնում ե հարկադրական կարգով կամ կատարում ե խուզարկություն, իր այդպիսի գործողության՝ խուզարկության՝ համար կազմելով առանձին արձանագրություն: (Հավելված ձև № 5):

§ 34. Խուզարկություններն ու զրավումները, բացի անհետաձգելի դեպքերից, կատարվում են ցերեկը: Խուզարկություններն ու զրավումները կատարվում են վկանների և տվյալ շենքն զրաղեցնող անձավորության, կամ նրա ընուանիքի անդամների կամ հաշվանանների ներկայությամբ: Ընթեր սկաներ ներզրագելու գժվարության դեպքում, վերջիններս կարող են փոխարինվել տեղական իշխանության ներկայացրիչներով: Ընթեր տկա լինելու արդարագությունը համար, հրաժարվողը յենթարկվում է պատասխանատվության Քր. Որ. 117 II մ. հոդվ.:

Խուզարկության ժամանակ կարող են բացվել փակված շենքերն ու պահեստները, ըստ հնարավորին փականները չփչացնելով։ Խուզարկության հետևանքով, տվյալ գործին վերաբերող յերեան բերված և վերցրած իրերի մասին, վերոհիշյալ իրերի ցուցակագրումով, կազմվում ե առանձին արձանագրություն։ Կատարված խուզարկության կամ գրավման վերաբերյալ յեղած սմեն տեսակի հայտարարություններն ու բողոքները պիտի մուծվեն արձանագրության մեջ զորի պատճենը տրվում և խուզարկվող անձնավորության կամ նրա ընտանիքի անդամներին։

§ 35. Երջործկումների պարտադիր վորոշումների կարգով հետապնդող անտառօրինախախտումների գործերի վերաբերյալ կատարվող քննությունները չեն կարող յերկու գելաղից ավելի տեսլ իսկ դատական կարգով (բարձրացնելով անձնավորությունը) քննվող գործերը — սեկ ամսից ավելի։

§ 36. § 2, ա. բ. գ. դ. յ. ե. կետերով նախատեսված հանցագործությունների վերաբերյալ կազմած արձանագրությունները — քննելու համար — ամրողապես ուղարկվում ե այն օպղովդական քննիչին, զորի շրջանում գաղտնական գործությունը։ Քննիչն իրավունք ունի ցանկացած ժամանակ ծանոթանալ բոլոր նյութերի հետ, և քննություն կատարող մարմիններին ցանկացած գործի վերաբերմամբ ցուցումներ տալ և նրանց առաջարկել կատարելու այս կամ այն գործողությունը։

Սակայն, յեթի նշված գործերի վերաբերյալ պիտի քննություն սկսվի, ապա քննություն սկսող մարմինն այդ մասին անմիջապես հայտնում ե քննիչին, միենույն ժամանակ նա չի դադարեցնում այն գործողությունները, զորոնք հետագա քննությունն ապահովելու համար անհրաժեշտ են։ Անհրաժեշտ դործություններն ավարտելուց հետո, նա չսպասելով քննիչի կարգադրության և մի ամսյա ժամկետի լրանալուն, — գործը հանձնում ե քննիչին։ Դործը քննիչին հանձնելուց հետո, քննության վերաբերյալ հետագա վորեն գործողություն կարող ե կատարվել միայն քննիչի հատուկ կարգադրությամբ։

§ 37. § 2 յիշ և ըլ նախատեսված հանցագործությունների մասին կազմած արձանագրություններն անմիջապես ուղարկվում ե միլիցիային՝ քննություն կատարելու համար։

§ 38. Այս հրաժանդի §§ 1 և 2 նշված գործերը՝ հանցագործության նշանակների բացակառության կամ մեզավորների յերեան չըրեկելու գելքում, կամ մեզավորի մահվան գելքում, կամ վաղեմությունն անցնելու կամ ամսիստիայի գելքում՝ գործի վարույթը կարգության կամարդ անցնելու մասին վարչական գործերության կամ անցնելու մասին վարչական գործերության ժամկետում կամ յենթակա յե կարճման, նկատի ունենալով վարչական հետապնդման վաղեմության ժամկետի անցնելը

§ 39. Այս հրաժանդի §§ 1 և 2 նշված գործերը, մեղավորներին դատի տալու համար, բավականաշափ տոլյալների առկայության գելքում, քննությունն ավարտելուց հետո, համապատասխան յեզրակացությամբ, քննիչին ուղարկվում ե այն գելքում, յերբ կատարած հանցագործության համար Ք. Որ նախատեսվում ե ազատազրկում։ Մնացած գելքերում անմիջաբար ուղարկվում ե ժողովատարան։

§ 40. Յուրաքանչյուր առանձին գործի քննության հակողությունը պատկանում ե այն ժողովրդական քննիչին, զորի շրջանում գաղտնական գործությունը։ Քննիչն իրավունք ունի ցանկացած ժամանակ ծանոթանալ բոլոր նյութերի հետ, և քննություն կատարող մարմիններին ցանկացած գործի վերաբերմամբ ցուցումներ տալ և նրանց առաջարկել կատարելու այս կամ այն գործողությունը։

Քննություն կատարող մարմինների գործողությունների վերաբերմամբ դանգատ տրվում ե ժողովրդական քննիչին և վճիռը կայացնում ե այս վերջինն։

Քննություն կատարող մարմինների ընդհանուր հսկողությունը պատկանում ե դատախազին։

§ 41. Անտառըրինախախտառդների դեմ, վորոնք իրենց գործողությամբ անտառային տնտեսությանց վնաս են պատճառել, վարչական հետապնդում հարուցելու գելքում — քաղաքացիական հայց չի հարուցվում։ Այդպիսի գելքերում, տուժանք զնող հիմնարկությունը (զուղիսորհուրդ, շրջործկում) ուղարկվում ե անտառորինախախտառդներին մասին արձանագրությունը, նրա մեջ նշելով ինչպես ամսող կտրված կամ վնասված ծառի, նույնպես և նրա գողացված մասի արժեքը։

Իրեական հետապնդում հարուցելու գելքում, տնտեսությանն իր գործողություններով վնաս հասցնող անտառըրինախախտառդներին առաջադրվում ե քաղաքացիական հայց։

Մասնությունն. — 1) Վարչական հետապնդում հարուցվում է, յեթե անտառըրինախախտառդը հետեւանք ե անտառները գործությունից և կտրատելուց պաշտպանելու համար սահմանված որենքների ու կանոնների վճիչ չարամիտ խախտան և յեթե անտառային տրնտեսությանը պատճառած վնասը 50 ռ. չի անցնում։

2). Այս գելքում, յերբ անտառըրինախախտառդ վերաբերյալ գործը հետապնդվում ե պարտազելը վորոշման կարգով, ապա այն չի կարող հարուցվել կամ յենթակա յե կարճման, նկատի ունենալով վարչական հետապնդման վաղեմության ժամկետի անցնելը

Գատական կարգով անտառորինախախտողին կարելի յէ հայց ներկայացնել՝ անտառային տնտեսությանը նրա կողմէց հասցրած վնասի համար, յեթե այդ մասը 10 ռ. ավելի յէ:

§ 42. Անտառորինախախտումների դեպքում քաղաքացիական հայցը կազմվում է հետևյալ գումարներից, վորը դատարանի միջոցով գանձվում է անտառորինախախտողից:

1. Ինքնակամ հատումների, գողացված կամ վաչչացրած ծառի կամ այլ նյութերի ու շինվածքների արժեքից, յեթե վերջիններս անտառորինախախտողների մոտ չեն հայտաբերված ու վերցված:

2. Այն գումարներից, վարպիսիք պահանջվում են փոխհատուցելու այն վասները, վոր անտառորինախախտողը պատճառել է պետական անտառային տնտեսությանը, այսինքն՝

ա) անտառորինախախտման հետեանքների տեխնիքական լիկվիդացիայի արժեքից (առաջացած բացուտները մշակելու, վերականգնելու վասնված կուլտուրաները, տաշեղների, ճյուղերի հավաքելը, վչացրած ցանկապատերն ուղղելը և այլն).

բ) անտառորինախախտմամբ արժեքագուրք արված տունկերի կամ փայտեղենի վոչ տնտեսաբար կատարված հատման վասներից.

գ) կալանքի տակ առնված փայտի, կամ այլ նյութերի կամ շինվածքների պահպանման արժեքից, և

դ) անտառորինախախտմամբ անտառային տնտեսությանը պատճառած այլ տեսակի վասների արժեքից:

§ 43. Անտառորինախախտումների վերաբերմամբ քաղաքացիական հայց ներկայացվում է քրեական հետապնդում հարուցելու հետ միաժամանակ, և քննության յենթակա յե նրա հետ միասին: Յեթե վորևե պատճառով քաղաքացիական հայցը չի ներկայացված դատարան քրեական դորժը հարուցելու հետ միաժամանակ, ապա այն կարելի յե ներկայացնել մինչև քրեական գործի քննությունը կամ առանձին քաղաքացիական հայցի կարգով:

§ 44. Անտառային մարմինները, անտառորինախախտման ապացուցումն ապահովելու համար, ապօրինի ձեռք բերածի, ինչպես նաև ներկայացրած քաղաքացիական հայցի արժեքը վճարելու և փայտամթերուղերից անվիճելի կարգով համոզող դրամական գումարների վճարումների համար,—հայտաբերած ապօրինի կերպով մթերած անտառայնյութերի, փայտե շինվածքների և այլ առարկաների վրա կալանք են դնում:

§ 45. Կալանքի տակ առնված անտառանյութերը, փայտե շինվածքները և այլ առարկաները, մինչև նրանց իրացումը պահպանության ե տրվում:

ա) անտառորինախախտողին, յեթե դրանք հայտաբերվում են նրա մոտ,

բ) յերրորդ անձնավորությունների, ըստ անտառանյութերի հայտաբերման վայրի,

գ) ավյալ անտառապահին, յեթե նյութերը հայտաբերված են շրջանատառարդունական տերիտորիայում:

§ 46. Կալանքի տակ առնված պողովինի պատրաստած բոլոր փայտանյութերը, փայտե շինվածքներն ու առարկաները շրջանատառարդունական տերիտորիայունը պիտի անմիջապես իրացնի:

Կալանքի տակ առնված անտառանյութերը, փայտե շինվածքներն ու մյուս առարկաները շրջանատառարդունական տերիտորիայունը պիտի հաշվառման յենթարկվեն:

§ 47. Շրջանատառարդունական տերիտորիայունը գիշակորող անձնավորությունը վարչական և դատական կարգով պաշտպանում է անտառորինախախտումների հետապնդումներ հարուցելը: Մեղադրանք հարուցելը և քաղաքացիական հայցը պայտապահելը կարելի յե հանձնարարել մասնագետներին և աշխղեկներին՝ այդ մասին նրանց գրավոր լիազորություններ տալով:

§ 48. Ք. Ո. 110 հոդ. անտառորինախախտումների գործերը՝ նրանց ստացվելու որից յերկու դեկադից վոչ ուշ քննվում են այն ժողովրդական դատարաններում, վորտեղ կատարված ե անտառորինախախտումը, ըստ վորում շրջանատառարդունական տերիտորիայունը հայտնվում է գործը դատարանում լսվելու որվա մասին:

§ 49. Անտառային պահակին, վորպես վկայի և անտառային վարչակազմին, վորպես շրջանատառարդունական ներկայացչի՝ դատարանում ներկա դատապնդելու հարավորությունը նախադատում է նպատակով, անտառորինախախտման վերաբերյալ գործերը պիտի նշանակել խմբերով՝ մի որ:

Անտառային վարչակազմի և պահակի ընակավայրերը՝ դատարանից հեռու գտնվելու դեպքեմն դատարանը գործի քննությունը նշանակում է նշված անձնագիրությունների ընակավայրերին մատիկ կետում:

§ 50. Անտառորինախախտումների գործերի վերաբերյալ վճիռների պատճենները պատշաճ շրջանատառարդունական տերիտորիայունը պահպանում ե 5-որյա ժամկետում:

Արդարացնող վճիռների, ինչպես նաև անբավարար հայցային պահանջների գեպքում, շրջանտառարդտնտեսությունը՝ գլխավորող անձնավորությունը, վճռաբեկության առիթների առկայության գեպքում, պարտավոր և որենքով սահմանած ժամկետում, նույն այդ գատարանի միջոցով վճռաբեկ գանգատ տալ:

§ 51. Դատարանի վճիռն ու վորոշումն որինական ուժի մեջ մտնելու դեպքում, դատարանը կատարողական թերթն անմիջապես ուղարկում և համապատասխան ցըլանտառարդունուելությանը:

§ 52. Ծրջանտառարդտնտեսությունը կատարողական թերթն ստանալով, այն անմիջապես գրանցում և անտառորինախախտումների մասյանում, վորտեղ նշանակվում և նրա հետ, ստացվելու թվականը, վորից հետո կատարողական թերթը 2 որվա վթացքում պիտի ուղարկվի դատական կատարածուին՝ վորոշամբ վճռված գումարը բոլորազնձելու համար:

§ 53. Կատարողական թերթով իր ժամանակին դրամների ըստնագանձման պատասխանատվությունը դրվում և դատական մարմինների և շրջանտառարդանտեսությունը դիմափորող անձնավորության վրա: Կատարողական թերթով դրամ բոնագանձելու ժամկետը, դատական կատարածուին հանձնելու պահից, յիրկու դեկազից ավելի չպիտի լինի:

§ 54. Դատական կատարածուները բանագանձած գումարն անմիջապես մուծում են շրջինբաժինը և դրամը մուծելու մասին անդորրագիրը յերկու որյալ ընթացքում ներկայացնում են համապատասխան շրջանտառարկանությանը Վերջինս բոնագանձած գումարն անց և կացնում անտառորինախախտումների մատյանում, իսկ անդորրագիրը կցում են հաշվետվությանը

§ 55. Այս գեղագում, յերբ գատական կատարածուն կատարողական թերթով բռնագանձած գումարն ուշացնում և կամ բռնագանձված դրամն իր ժամանակին շրջինքաժինը չի մուծում, ապա լինակտառարդտնտեսությունը գլխավորող տնօնավորությանն իրավունք եւ վիրապահվում ստուգում կատարելու և այդ գործում անփութություն ցուցաբերող մեղավորներին պատասխանատվության յենթարկելու;

Անտառժողովների Հ. Ս. Խ. Հ լիազոր Գ. ԱթԱբեկՅԱՆ
Հ. Ս. Խ. Հ. Մըլարացության Ժողովրդական
Կոմիտաս Պ. ԹՈՐՈՍՅԱՆ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ ՀՐԱՀԱՆԳԻ Տ 10-ի

(Unwählig)

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ Հ 1

ՀՅԱՀ ԱՆՏԱՐԱՅԻՆ ՈՐԵՆՍԳՐԻ ԱՆՏԱՐՈՐԻՆԱԿԱՎԱԾՄԱՆ ԽՈՍՔԻ.

193 *P.* *mimulus* 65

Այս արձանագրությունը կազմեց անտառապահ (անուն, հայրանուն, պզգանուն) ուղևրու անտառապահինախախտեաման մասին, ստորև ստորագրող անձնավորություններին ներկայությամբ և պահաջրչան և ուժ հայտաբերվեց հետեւ ալ որինախախտումը.—

ՅԵՐԵ ԲՇ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎՐԱՅՎԱԾ ԱՆԴԱՌՈՂԻ ՀԱՅԱՀԱՅ ԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆ		Ի՞նքնակամ հատված կամ վիստաված		Շինարարական փայտ		Արդերքը		Քրաված փայտը	
Տեսակը	Մասնիքը	Շատու- թյունը	Տեսակը	Մասնա- ություն	Արդերքը	Տեսակը	Մասնիքը	Արդերքը	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Տեսակը	Մասնիքը	Շատու- թյունը	Տեսակը	Մասնա- ություն	Արդերքը	Տեսակը	Մասնիքը	Արդերքը	
Տեսակը	Մասնիքը	Շատու- թյունը	Տեսակը	Մասնա- ություն	Արդերքը	Տեսակը	Մասնիքը	Արդերքը	

Կամացիքը՝ մուծումներից ստացված՝ գումարը	Գրաված՝ փայտիկ՝ վաճառ- քից՝ ստացվելած՝ գումարը	Հ ե ր ա յ ե ն ո ւ	Ծննդը և զննութիւնը՝ բաժնին և հանձնումը գրամը, ան- դպրաբեր Ա-ը	Ժաղջառարժինի՝ կողմից պրված սոսութել	Յնդր և ուժը և հանձնված բնակչաններ գրամը	Յնդր և հանձնված 20թշ- անուանը բարեկանու- թյանը	ՄԱՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ՝ Դ, 8, 11, 17 սպահակները ԱՅՍՊՆ և 20թանուառ- արդարականը թյան միջն
11	12	13	14	15	16	17	

(ԺԵՐԱՊՈՅԻ ԵՎ)

ԱՆՏԱՌՈՒԲԻՆԱԽՈՂԻ ՀԱՐՑԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ՊԱՐՉՎԵՑ

1. Աղքանուն, անուն, հայրանուն, հասակը
2. Անտառորինախախմողի բնակավայրը
3. Արհեստը կամ զբաղմունքը
4. Սոցիալական դրությունը
5. Ընտանեկան դրությունը
6. Կրթությունը
7. Կուսակցական պատկանելիությունը
8. Քանի յերորդ անդամն և կատարված որինախախտումը
9. Անտառորինախախտողի ցուցմունքները

Ստորագրություն

10. Անտառորինախախտումը յերևան բերողի ցուցմունքը՝ իրային ապացույցների համաձայն
11. Վկայի անունը, աղքանունը, հասցեն և բնակավայրը
12. Գյուղխորհրդի ներկայացուցչի ցուցմունքը (ստորագրություն) և ընթերականեր

ցուցմունքները (ստորագրություն):

- ՍՏՈՐԱԳՐՈՂՆԵՐ**
- 1) Անտառորինախախտող
  - 2) Վ. կ. ա
  - 3) Գյուղխորհրդի ներկայացուցիչ
  - 4) Ընթերականեր
  - 5) Արձանագրություն կազմող

ՀԱՎԵԼՎԱԾ ԶԵՎ. Ն 2

ՀՐԱՀԱՆԳԻ Տ Հ.

Շրջանտառարդտնտեսություն Ն 2 Շրջանի
ավագ անտառապետին

№ Պահաշրջանի կրտսեր անտառապահից

193 թ. ամսի ին

Զ Ե Կ Ո Ւ Ց Ց

Սույն թվին ինձ հանձնված պահաշրջան Ն Ն Շ Շ Ե Ւ
յերեան և հանված

վորի մասին և հայտնում եմ Ձեզ:

» Պահաշրջանի անտառապետ

(Ստորագրություն)

ՀԱՎԵԼՎԱԾ ԶԵՎ. Ն 3
Հրահանգի Տ Հ.

Ա. Բ Զ Ա Ն Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

ՄԵՂԱԴՐՅԱԼԻ ՀԱՐՑԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

193. թ. ամսի ին
Յեւ շրջանտառարդտնտեսության պահաշրջանի կամ շրջանի (կրտսեր անտառապահ կամ ավագ անտառապահ, անուն-աղքանուն), սույն թվին Քր. Որ. 110 հոդ. հիման վրա ստորև հիշվածին հարցանքնեցի վորսես մեղադրյալ. Քր. Որ. 110 հոդ. նախատեսված հանցագործության վերաբերյալ և նա հայտնեց.—

Աղքանուն, անուն, հայրանուն,

Հասակը

Ծագումը

Սոցիալական դրությունը

Զբաղմունքը տվյալ ժամանակում

Ստացվածքային դրությունը

Ընտանեկան դրությունը

Կրթությունը

Կուսակցական պատկանելիությունը

Վ.Բ. միության անդամ ե

Զինվորական ծառայությունը

Քրեական պատասխանատվություն

Սխալ ցուցմունք տալու համար Քր. Որ. 119 հոդ. պատասխանատվության յենթարկվելու մասին հայտարարված ե:

Գործի վերաբերյալ տվյալ ցուցմունքը

Ստորագրություն

Հարցանքնեց՝

ԶԵՎ. № 4
ՀԱՎԵԼՎԱԾ ՀԹԱՀԱՆԳԻ Տ ՅՈՒ

ՎԿԱՆԵՐԻ ՀԱՐՑԱԲԻՆՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

193 թ.

ամսի ին

Յես (կրտսեր անտառապահ, ավագ անտառապահ) շրջան-
տառարդանտեսության շրջանի պահաշը ջանի.

(անուն, ազգանուն)

Համաձայն Քր. Որ. 110 հողվածի ներքոհիշյալին հարցաքննեցի
գործով և նա տվյալ հետևալ ցուցմունքը

Ազգանուն, անուն, հայրանուն

Հասակը

Մագումը

Ընտանեկան դրությունը

Կրթությունը

Պաշտոնը

Կուսակցական պատկանելիությունը

Ինկարագան բնակավայրը

Կապը կասկածելիի կամ տռւժողի հետ.—ազգակցություն, բարեկամություն և այլն

Սուտ ցուցմունք տալու համար նախազգուշացված ե Քր. Որ.
119 հողվածով:

Գործի վերաբերմամբ տված ցուցմունքը

Ստորագրություն՝

Հարցագննեց՝

ԶԵՎ. № 5
ՀԱՎԵԼՎԱԾ ՀԹԱՀԱՆԳԻ Տ ՅՈՒ

ԽԹԻԶԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՆՏԱՌՈՐԴԻ ԱՎԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՍՈՒՆԹԵՐ

Համաձայն Անտառուղղկամատի Խ. Հայաստանի լիազորության
և ՀՄԽՀ Արդիողկոմատի՝ «ՀՄԽՀ Պետական անտառային ֆոնդի
անտառներում անտառորինախախտությունը հետապնդելու կար-
գի մասին» հրահանդի, յես ներքո ստորագրյալս
շրջանտառարդանտեսության (արձանագրություն կազմողի պաշ-
տոնը, ազգանուն, անուն, հայրանուն)

շրջանի կամ պահաշը ջանի. 193 թ.

ամսի ին, հետևյալ ընթերակաների ներկայությամբ,
խուզարկություն կատարեցի գյուղիորհրդի
(ազգանուն, անուն, հայրանուն), քաղաքացի

(ազգանուն, անուն, հայրանուն,) ըստ վո-
րում յերևան բերեցի հետևյալները—

Վո՞րտեղ և կատարված խուզարկությունը (տանը, պահես-
տում, բակում և այլն)

Վո՞րտեղ և յերևան հանված գողացված անտառանյութը
(ցույց տալ ճիշտ տեղը)

Ի՞նչ և յերևան բերված խուզարկության ժամանակ (ցույց
տալ քանակը, չափը)

Արդյոք յերևան բերվածը թագցված յեղել ե, թե բաց ըն-
կած, (ցույց տալ թե ինչպես և թագցված յեղել,—չարդախում
ծղոտի տակ, թե գետնում թաղած և այլն)

Այն անձնավորության ցուցմունքը, վորի մոտ կատարվել
ե խուզարկությունը. գրել հարցաքննողի խոսքերով:

ա) Ընդունում եք, վոր խուզարկության ժամանակ ձեզ մոտ
գտնված անտառանյութը գուք գողացել եք, ի՞նչ նպատակով եք
գողացել այդ անտառանյութը:

բ) Յեթե չեք ընդունում, վոր ձեզ մոտ յերեան բերված անտառանյութը գողացված է, ապա վարժեցից և յԵրբ եք դուք այն ստացել, և զրա համար ի՞նչ ապացույցներ ունեք դուք:

գ) Խուզարկության վերաբերմամբ ի՞նչ բողոքներ և հայտարարություններ ունեք անելու:

Հարցաբնելիողի ստորագրությունը՝ _____

Խուզարկության ժամանակ յեղել ե՞ս արդյոք ընդդիմազրություն, մեմ կողմից և ի՞նչով ե այն արտահայտվել:

Ո՞ւմ ե պահ տված խուզարկության ժամանակ յերեան բերված անտառանյութը

Յերեան բերված անտառանյութը պահելու համար ընդունողի ստորագրությունը՝ _____

Հնթերակաների ստորագրությունը՝ _____

Խուզարկությանը ներկա գտնվող պաշտոնատար անձանց պաշտոնն ու ստորագրությունները՝ _____

Կուգարկության կառարողի ստորագրությունը՝ _____

Զ Ե Վ Ա 6

ՀԱՎԵԼՎԱԾ ՀԲԱՀԱՆԳԻ Տ 6-ի

(Անտառարդտնտեսության

անունը)

Ա Կ Տ Ա _____

1. Անտառորինախախտման տեսակը
2. Ո՞վ ե կազմել ակտը
3. Անտառորինախախտման կատարված տեղը
4. Ո՞վ ե յերեա՞ն բերել անտառորինախախտումը
5. ՅԵՐԲ ե կատարված անտառորինախախտումը
6. ՅԵՐԲ ե յերեան բերված անտառորինախախտումը
7. Ակտը կազմելու ժամանակը

8. Կազմակերպության անունը _____

9. Անտառորինախախտման պատասխանատու անձնավորության ազգանունը, անունը, հայրանունը _____

10. ա) Կտրված և կամ նսամված ե _____

(տեսակը, չափը, քանակը, մասսան, գնահատումը)

բ) Կտրված փայտից կալանքի տակ և առնված,

(տեսակը, քանակը, կալանքի տակ առնվածի և գողացվածի արժեքը, մեմ և պահ տրված կալանքի տակ առնված անտառանյութը):

11. Այլ անտառախախտումներ

(չափը և արժեքը)

12. Անտառորինախախտողի կողմից պատճառած վնասի ամբողջ գումարն այս ակտով սուբ. կոպ.

• Այս կազմակի ստորագրությունը՝ _____

Սույն հրահանգը հաստատված է ԽՍՀՄ
Անտառժողովում յեկ ԽԽՀՄ Ֆինանժիա-
մատի կողմից 1932 թ. դեկտեմբերի 21-ին

Հ Ր Ա Հ Ա Ն Գ

ԲՈՆՎՈՐԱԳՅՈՒՂԱՅԻՍԿԱՆ ԿԱՐՄԻՐ ԲՈՆԱԿԻ
ԶԻՆՎՈՐՆԵՐԻՆ ՈՒ ԶԻՆԱՊԱՐԵՆԵՐԻՆ ԵԵՎ ՆՐԱՆՑ ԸՆՏԱ-
ՆԻՐՆԵՐԻՆ ՀԱՅ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ
ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՆՏԱՌՆԵՐԻՑ ՓԱՅԵՏԵՂԵՆ ԲՈՆՑ ԹՈՂՆԵԼՈՒ ԵԵՎ
ԱՆՏԱՌՆԵՐԻՆ ԿՈՂՄԱՆԱՐԴՅՈՒՆԵՐԻՑ ՈՎԳՏՎԵԼՈՒ
ԿԱՐԳԻ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՏՎԱԾ 1.

ՓԱՅՏԵՂԵՆ ԲԱՑ ԹՈՂՆԵԼՈՒ ԿԱՐԴԸ

1. Սույն հրահանգի 2—6 կետերում նշված կանգուն վիճա-
կում փայտեղեն, ինչպես նաև անտառանյութեր բաց թողնելու
դեպքում արտոնություններ տրվում են։

ա) Այն կոլտնտեսականների և մենատնտեսների ընտանիք-
ներին, վորոնց կազմի մեջ մտնում են։

1. Կադրային, շարային և հրամանատարական կազմի զին-
վորականներ։

2. Բանվորագյուղացիական կարմիր բանակի պահեստի հը-
րամանատարական կազմի զինվորականներ։

բ) Միլիցիայի ոպերատիվ-շարային և վարչատնտեսական կազ-
մի աշխատակիցներին և ռազմականացված պահպանությանը (այդ
թվում նաև ռազմականացված հրցեղ պահպանությանը)։

գ) Հաշմանդամանության I, II, և III խմբերին պատկանող
պատերազմի հաշմանդամներին։

դ) ԽՍՀՄ և գաշնակից հանրապետությունների կողմից մի,
կամ մի քանի շքանշաններով կամ հեղափոխական պատվո զին-
քով պարզեցարված անձինք։

յե) Զքավոր անհատական տնտեսություններին և կոլտնտե-
սականների ընտանիքներին, վորոնց կազմում կա նախկին կար-
միր բանակալին և կարմիր պարտիզան։

2) Երջանտառարդտնաեսությունից և անտառնաեսություն-
ներից, սույն հրահանգի 1-ին կետում հիշատակվածներին կան-
գուն վիճակում փայտեղեն, շինությունների, վառելիքի և տնտ-
յին կարիքների համար պահանջվող փայտանյութը բաց և թող-
նվում իջեցրած սակագնով՝ նայած նրանց նյութական դրության,
սակագնի արժեքներից արվող զեղջերի չափը վորոշում են շըրջ-
դործկոմները և շըրջանտառարդտնաեսությունները, ըստ վորում
զեղջը պիտի լինի $25^0/0$ ից վոչ պակաս։

1-ին կետում հիշատակված փայտեղենը ստացող այն անտե-
սությունները, վորոնք տուժել են տարերային և այլ աղետնե-
րից, ինչպես նաև սակավազոր տնտեսություններին փայտե-
ղեն բաց և թողնվում առանձին արտանյալ պայմաններով, մինչեւ
իսկ ձրաբար, համապատասխան դեպքերում հաշվի առնելով նաև
տնտեսությունից ստացված այլ արտոնությունները։

Ժամկետային ծառայության շարային և կրտսեր հրամանա-
տարական կազմի զինվորականների այն ընտանիքներին, վորոնք
չունեն և վոչ մի աշխատառնակ անդամ, — փայտեղեն բաց և թող-
նվում ձրիաբար։

ՄԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆՆ. — Անաշխատունակ հաշվում են։

ա) 55 տարեկանից բարձր տղամարդիկ և 50 տարեկանից բարձր
կանայք։

բ) հաշմանդամության 3 խմբերին պատկանող հաշմանդամները։

գ) կանայք՝ հետ ծննդաբերության և մինչեւ ծննդաբերությունը
2 ամսվա ընթացքում։

դ) կանայք, վորոնք ինամում են 8 տարին ըրացած յերեխաներին,
յեղբայրներին ու քոյրերին, և 18 տարեկանից փոքր անձննք։

3. Այնտեղ, վորտեղ կանգուն վիճակում փալտ բաց թող-
նելը հնարավոր չե, այն փոխարինվում և արտոնյալ պայմաննե-
րով պատրաստի ձևով փալտանյութը բաց թողնելով։ Արտոնյալ
պայմաններով պատրաստի անտառարտադրանք անտառում հան-
ձնելը կատարվում է Հայանտառտրեսության սպառման համար
հատկապես առանձնացրած ֆոնդից, սակացուցակի մեծաքանակ
գներից $15^0/0$ զեղջով, կամ նշված գնի $10^0/0$ զեղջով։

ՄԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. — Անտառանյութերի զեղջի չափը վորոշում եւ
նկատի ունենալով անտառանյութ ստացվի նյութական գրու-
թյունը, ըստ վորում ժամկետավոր ծառայության շարային և
կրտսեր հրամակազմի զինվորականների ընտանիքներին, — վորոնք
չունեն գոչ մի աշխատանակ անտառանյութ բաց և թողնվում
առանց նյութական գրությունն ի նկատի առնելու, — սակացու-
ցակի մեծաքանակ գներից $15^0/0$ զեղջով։

ՆԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.— բ) Արտոնյալ պայմաններով անտառանյութը բաց թաղնելու գեղքում սահմանվում են շրջանառության տուբքի թևոցած դրույժներ, այսինքն՝ 1) սակացուցակի մեծաքանակ գներից 150/0 զեղչով անառանյութ բաց թաղնելու դեղքում՝ 15,60/0, 2) սակացուցակի մեծաքանակ գներից 100/0 զեղչով անտառանյութ բաց թաղնելու գեղքում՝ 11,80/0:

4. Փայտանյութը բաց և թողնվում ՀՍԽՀ ֆողկոմիորի կողմից աշխատավոր բնակչության համար սահմանած նորմաներով:

5. Կանգուն վիճակում արտօնյալ ֆոնդից փայտեղեն բաց և թողնում Հայանտառենաթալ, իսկ ֆոնդերի բաշխումը, գնացուցակային արժեքների իջեցումը, ինչպես նաև փայտեղեն ստացուների վճարումների ժամկետների տարիկետումները կատարում են աեղական շրջործկոմմեները և շրջանտառարդտնտեսության ներկայացուցիչները:

6. Փայտեղենը բաց և թողնվում 1-ին կետում հիշված աշխատեսությունների և բնատանիքների կողմից ներկայացված հայտերով, հայտերը ներկայացվում են համապատասխան շրջործկոմին, — սրա կողմից նշանակված ժամկետին, Այս ժամկետները նշանակվում են այն հաշվով, վոր շրջանտառարդտնտեսություններն այդ մասին իրազեկ լինեն մինչև բաց թողման համար նշանակված ֆոնդերի բաշխումը:

Հայտերին պիտի կցված լինեն, — համապատասխան պյուղաբուրդի տեղեկանքը՝ արտօնյալ պայմանով փայտեղեն ստանալու իրավունքի, փայտեղեն ստացողի նյութական զրության փայտեղենի կարիքի չափի մասին:

7. 2—5 կետերում նշված արտօնությունները ուժի մեջ են համարվում 6 ամիս հաշված՝ ա) բանվորապյուղացիական կարմիր բանակի շարքերից կամ ծառայությունից արձակվելու որից այն անձնավորությունների համար, վորոնք հիշված են 1-ին կետի «ա» լիտերի 1—3 յենթակետում, բ) նույն կետի «ա», «բ» կետերում հիշված անձնավորությունների մահվան մասին:

8. Կարմիր բանակայինների կոլտնտեսություններին հաստիքական շենքեր կառուցելու և վերանորոգության համար փայտեղեն բաց և թողնվում կանգուն վիճակում. փայտեղենը բաց և թողնվում սահմանված կարգով, ավյալ կոլտնտեսության շինարարության հաստատված պլանի պահանջման չափով:

Կարմիր բանակայինների կոլտնտեսություններին հաստիքական շենքեր տաքացնելու համար, կոլտնտեսությունը կազ-

մակերպվելու որից, 3 առարի փայտեղեն բաց և թողնվում ձրիաբար, 6-րդ կետում նշված նորմաների սահմաններում։ Այդ ժամանակամիջոցը լրանալու իրենց հատու, փայտեղեն բաց և թողնվում ընդհանուր հիմունքներով։

Կարմիր բանակայինների կոլտնտեսությունների վարչությունները փայտեղեն ստանալու իրենց հայտերը ներկայացնում են համապատասխան շրջործկոմներին, 6-րդ կետում նշված ժամկետին։

9. Նկատի ունենալով ծառատունկերի զրությունը, փայտեղեն պիտի բաց թողնել այն անտառամասերից, վորոնց փայտեղենն ոգտագործելու առանձին դժվարություններ չեն ներկայացնի։

10. 1-ին կետում նշված արտօնյալ պայմաններով և ձրիաբար կանգուն վիճակում փայտեղեն բաց և թողնվում—աշխատավոր բնակչություն կտրիքները բավարարելուն հատկացրած հատատեղերի անտառահատման ֆոնդից։

11. Կանգուն վիճակում արտօնյալ պայմաններով և ձրիաբար բաց թողնվող փայտապատրաստումների ժամանակ փայտեղենն ստացողները պարագաներ են ամբողջությամբ պահանջել փայտեղեն բաց թողնելու վերաբերյալ նորմալ պայմանները։

ՀԱՏՎԱԾ II

ԱՆՏԱՌԱՅԻՆ ԿՈՂՄՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՈԴՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

12. Սույն հրահանգի առաջին կետում հիշված անտեսություններին ու ընտանիքներին անտառային կողմարդյունքների ոգտադրումը տրվում է սույն հրահանգի 2-րդ կետի կարգով։

1) Կարմիր բանակայինների կոլտնտեսություններին անտառային կողմարդյունքների ոգտագործումը տրվում է ձրիաբար։

2) Արտօնությունները, ոգտագործման չափն ու կարգը սահմանում են տեղական շրջործկոմները և շրջանտառարդտնտեսությունները։

13. Շրջանտառարդտնտեսությունները կողմնարդյունքների չափը սահմանելու ժամանակ պիտի յելնեն փաստական հնարավորություններից, առաջին հերթին ապահովելով իրենց տնտեսության կարիքները։ Համաձայն ՀՍԽՀ ֆողկոմիորի Կարգադրիչ նիստի 1933 թ. փետրվարի 27-ի № 5 արձանագրության,

ՀԱՏՎԱԾ

ԱՐՑՈՒՅԱԼ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ՓԱՅՑԵԼԵՆ ԲԱՅ ԹՈՂՆԵԼՈՒ
ՑԵՎ ԱՆՏԱՌԱՅԻՆ ԿՈՂՄՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՈԳՏԱԳՈՐԾ ՄԱՆ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

14. Շրջանտառարդտնտեսությունները, արտոնյալ պայմաններով ու ձրիաբար բաց թողնվող փայտեղենի և անտառային կողմնարդյունքների ոգտագործման հաշիվները պահում են առանձին մասյաններում և տեսրակներում:

Անտառժողկամատի Խ. Հայտատի
լիազոր գործադրություն Ա. Ա. Ա. Ա. Ա. Ա.

Անտառանիստուրյան սեկտորի
Վահագին Ա. Մոհամեդան

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0404578

193

11

27445

2-Р-Р

ИНСТРУКЦИЯ

о преследовании нарушений лесного устава

СЕЛЬХОЗГИЗ

1934

ЭРИВАНЬ